

4 februari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. J.P.A. Thijssen, advocaat te Rotterdam,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Orde der Minderbroeders - Franciscanen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 25 juni 2012. Op 21 augustus 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], minister provinciaal van de Minderbroeders - Franciscanen in Nederland.

Op 10 januari 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Thijssen, voornoemd.

Namens de Orde is verschenen [naam], voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager stelt dat hij begin jaren vijftig gedurende enkele jaren wekelijks seksueel is misbruikt door aangeklaagde. Klager zat gedurende drie jaar op de H.B.S. van het [college] in [plaats]. Aangeklaagde was priester en prefect van de school. De toenadering van aangeklaagde tot klager vond altijd min of meer op dezelfde wijze plaats. In de ochtend moesten de leerlingen eerst voor een bijeenkomst naar de kapel. Aangeklaagde benaderde klager dan en zei dat hij er gespannen bij zat. Klager begon zich dan ongemakkelijk te voelen en te zweten. Aangeklaagde schoot 'te hulp' en dirigeerde klager naar zijn kamer om even bij te komen.

Eenmaal op de kamer van aangeklaagde draaide deze de deur op slot. Vervolgens deed aangeklaagde de broek van klager naar beneden en begon aan hem te friemelen en hem te

betasten. In de herinnering van klager begon aangeklaagde na enige minuten met zijn onderlichaam tegen klager aan te rijden. Klager wist zich geen raad, voelde zich schuldig en durfde zich niet te verzetten tegen aangeklaagde.

Ter zitting heeft klager nader verklaard dat hij zich in die tijd heel angstig voelde. Wanneer klager aangeklaagde in de gangen van de school tegenkwam, deed aangeklaagde altijd net alsof hij klager niet zag.

2.2 Klager heeft steunbewijs overgelegd. De juridisch adviseur van klager heeft via het Meldpunt seksueel misbruik R.-K. Kerk het klaagschrift van de heer [naam] ontvangen. Zowel de aard, als de manier waarop en de plaats waar het seksueel misbruik heeft plaatsgevonden, komen overeen. Op 20 mei 2012 heeft de heer [naam] schriftelijk toestemming gegeven om zijn klacht als steunbewijs te laten dienen.

2.3 Thuis durfde klager er niet met zijn ouders over te praten. Zijn ouders waren zeer katholiek en bovendien enorm trots dat hun zoon de H.B.S. bezocht, waarvoor zij zelf nooit de kans hadden gekregen.

De herinneringen aan het seksueel misbruik blijven ook in het volwassen leven van klager zeer belastend. Het maakt klager nog steeds kwaad dat aangeklaagde zo ongestoord zijn gang heeft kunnen gaan. Volgens klager had aangeklaagde een autoritaire persoonlijkheid en genoot hij in zijn omgeving veel aanzien.

Klager heeft zijn vrouw al op achttienjarige leeftijd, voordat hij vervroegd in dienst ging, ingelicht over het gebeurde. Zij vond het volgens klager moeilijk om hiermee om te gaan. De vrouw van klager verblijft nu al enige tijd in een verzorgingstehuis. De zoon van klager heeft lange tijd niets willen horen over het misbruik dat zijn vader was overkomen. Eerst recent heeft de zoon van klager begrip getoond. Klager heeft veertig jaar in de journalistiek gezeten en in die jaren ook wel aan meer mensen over het misbruik van vroeger verteld.

Klager heeft enige tijd last gehad van psychische spanningen. De huisarts heeft hem doorverwezen, omdat 'klager niet goed in zijn vel zat'. Klager heeft drie verschillende psychiaters bezocht. Volgens klager hebben zij hem niet kunnen behandelen.

Tien jaar geleden heeft klager een encyphalitis doorgemaakt.

2.4 Het doel van de klachtenprocedure is voor klager om schriftelijk erkenning te verkrijgen van de Orde der Franciscanen, dat aangeklaagde klager seksueel heeft misbruikt. Klager wil bovendien dat namens de Orde oprechte verontschuldigungen worden aangeboden. Tot slot wil klager aanspraak maken op financiële compensatie.

3. De inhoudelijke reactie.

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De minister provinciaal heeft in zijn reactie gesteld dat hij geen enkel verweer heeft tegen de door klager geschetste feiten. Hij concludeert, dat weliswaar geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik, maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Wanneer de Klachtencommissie adviseert de klacht gegrond te verklaren, dan is de minister provinciaal van harte bereid om zijn oprechte verontschuldigungen aan te beiden. Ook zou de minister provinciaal een persoonlijk gesprek met klager op prijs stellen. De minister provinciaal voelt zich verantwoordelijk om zijn aandeel te nemen in het verwerkingsproces voor klager.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3 Er zijn ongeveer zestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager door aangeklaagde, nadat hij onwel was geworden in de kapel, werd meegenomen naar de kamer van aangeklaagde. De Klachtencommissie acht eveneens aannemelijk dat de deur op slot werd gedaan en dat klager geheel werd ontkleed, waarna aangeklaagde begon te friemelen aan klagers geslachtsdeel en tegen klager aan begon te rijden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat deze handelingen wekelijks gedurende drie jaren op het genoemde college hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast ondersteunt de verklaring van de heer [naam] het verhaal van klager. Ook hij werd uit de kapel gehaald bij vermeend onwel worden en ter afkoeling meegenomen naar de kamer van aangeklaagde, waar dezelfde handelingen plaatsvonden als door klager geschetst.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas twaalf jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De minister provinciaal heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen.

4.6 Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de minister provinciaal, zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de minister provinciaal van de Minderbroeders - Franciscanen in Nederland de klacht gegrond te verklaren en klager namens de Orde verontschuldigen aan te bieden.

Dit advies is vastgesteld op 4 februari 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. A.M.T. Denekamp-Mulder en dr. P.J.A. Panhuis, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de minister provinciaal van de Minderbroeders-Franciscanen in Nederland en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de minister provinciaal binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de minister provinciaal daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de minister provinciaal.